

ብሽርሒታት ዝተጠርዩ ዝናን ኣምልኹትን ኣብ ልዕሊ ኢሳያስ ክቕንጠጡ
ጭካኔ ህግደፍ ዝፈጠሮ ራዕዲ ከውገድ ከይሰልከኻ ምጽግር

ብ 7. ወልደሚካኤል

DICTATORS AND THEIR FOLLOWERS: A THEORY OF DICTATORSHIP

By Dr. Gustav Bychowski – University of Warsaw

“There exists a particular interrelationship between the dictator and his subjugated collectivity. The latter submits to the dictator not only because of fear but because it worships him and sees in him an ideal. That image thus may replace former ideals and principles regulating people's ideas, emotions and activity. They believe his promises and in their misery and anxiety rely on him uncritically.”

ዶር ጉስታቭ ባይኮውስኪ- ዋርሳው ዩኒቨርሲቲ፡ ኣብዚ ኣብ ላዕሊ ተጠቐሱ ዘሎ 'ወልቀ-መላኸትን ሰዓብቶምን -ክልሉ-ሓሳብ ምልካውነት' ዘርእስቱ ጽሑፉ ብሓጺሩ፡ ኣብ መንጎ ወልቀ-መላኸትን ሰዓብቱን ፍሉይ ዝምድና ከምዘሎ እዩ ዝሕብር። ሰዓብቲ ወልቀ-መላኸት ኣብ ትሕቲኡ ዝንበርከኹ ብፍርሃት ጥራይ ዘኮነ፡ ስለ ዘምልኹ-ዎውን እዩ ዝብል። ንሱ ንዖኡም ሓደ ዝኸተልዎ 'ኣምር' እዩ ዝኸኖም። እዚ 'ኣምር' እዚ ናይ ቅድም ዝኸተሉዎም ዝነበሩ ኣምራትን መትከላትን ክትከእ፡ ንሓሳባት ደቂ-ሰብ ፡ ስምዒታቶም፡ ንጥፊታቶም ከማሓድር/ከመርሕ ተኸእሎ ኣሎ። (ንሱ) ዝንበረሎም መብጽዓታት ይኣምኑ፡ ኣብ ግዜ ሽግርምን ጭንቀቶምን ክእ ካብ ጸበባ ከድሕኖም ወይ ከውጽኦም ብዘይ ውልውልን/ነቕፌታን ካብኡ ይጽበዩ።

ወልቀ-መላኸት ብሓፈሻ ናይ ባዕሎም ደራሺ ባህርያት ወይ ድፍኢት ናይ ስልጣን ምጭባጥ ሕልሚ ይሃልዎም እምበር፡ ብዘይ ናብኡ ዘምርሕ ምቹእ ኩነታትን፡ ጎስጓስ ደገፍቶምን፡ ኣብ ስልጣን ክድይቡ ተኸእሎ የብሎምን። ንኣብነት፡ ብዘይ ፍትሓዊ ምርጫ ኣብ ስልጣን ንዓመታት ተኸይጡ ዘሎ መራሒ ሃገርና፡ ኢሳያስ ኣፈወርቂ፡ እቲ ኣገባብ ብረታዊ ቃልሲ ሃገርና፡ ሓደ ምቹእ ኩነታት ፈጠሩሉ እዩ። ስለምንታይ ኩሎም ኣባላት ፈጻሚት ሽማግሌ መሳርሕቱ ኣብ ዝተፈላለዩ ውድባዊን ወታሃደራዊን ግንባራት ስርሒታት ተዋፊሮም ኩናት ከመርሑን ከወሃህዱን ላዕልን ታሕትን ክብሉ ከለዉ፡ ሽርሐኛ ኢሳያስ ኣብ ትሕቲ ብዓቲ ወይ ትሕቲ ጽላል ኣም ንበይኑ ኣራጢጡ ኮፍ ኢሉ ምምርሒ ከውጽእን ከውስንን ዕድል ረኺቡ። ካብዚ ሓሊፉ ድማ፡ ብሕታዊ ስልጣኑ ንምድልዳል ፈላላዪ ሜላታትን ስልታትን ክጥጅእን ክኣልምን ምቹእ ግዜን ዕድልን ፈጠርሉ እዩ። እቲ ካልእ ምቹእ ኩነታት ግን ባዕሉ ዝኣጎዶን ዘናፍሶን ዘንበድብዶን ዝነበረ ብዋጋ ካልኣት፡ ዝንኡ ሰማይ ዘዕርግ፡ ንመሳርሕቱ ብጽቱ ድማ ዘቃልልን ዝድውንን ወረ ብምዝርጋሕ ዝፈጠሮ ምቹእ ሃዋሁው እዩ።

ኣብ መጀመሪያን መፋርቕን ሰማንያታት (80th) ኣባል ሓፋሽ ውድባት ህዝባዊ ግንባር ሓርነት ኤርትራ(ህግሓኤ) ከለኹ ዘጋጠሙኒ ክልተ ኣብነታት ከጠቅስ። 1) ሓደ ተጋዳልይ ህግሓኤ ነበር፡ ኣብቲ ሓፋሽ ውድብ ምሳና ኣባል ዝነበረ ከምዚ ክብል ኣዕሊሉና። " **ሓደ እዋን ኣብ ቤት ትምህርቲ ካድራት ክልና፡ ነቲ ዝምህረና ዝነበረ ሃይለ (ድሩዕ) ሓደ ከቢድ ሕቶ ሓትትናዮ ከምልሶ ስለ ዘይከኣለ ተወጢሩ ከሎ ዝዕዘበ ዝነበረ፡ ብንሃደበት ዝተጽንበረና ሞ፡ ድሕር ኢሉ ኣብ ሓደ ኩርናዕ ኮፍ ኢሉ ዝነበረ ወዲ ኣፈወርቂ (ኢሳያስ)፡ ነቲ ሕቶ ትርትር፡ ትርትር ኣቢሉ መሊሰዎ ። ሽዑ ንሕና ተገሪምና ኣታ ወዲ ፈወርቂ፡ ምልሲ ከለካ ድኣ ስልምታይ ሰቕ ኢልካ ክትርእየና ጸኒሕካ ኢልናዮ"** እዚ ዝና ኢሳያስ ሰማይ ምዕራግን፡ ንሃይለ ድሩዕ ምቅላልን ዝቐንዐ ንጹር መልእኸቲ እዩ። ኣብ ካልእ ኣጋጣሚ ድማ ከምዚ ዝስዕበ ከዕልለና እዝኸር። "ሓደ እዋን ሓደ ተጋዳላይ ብጻይ ንወዲ ኣፈወርቂ ትንባኸንጾ ካብቲ ናትካ ሃበኒ ምስ ብሎ፡ ብጻይ ኢሳያስ ከምዚ ክብል መሊሰሉ፡" እቲ ሞቕንና ሓደ እኮ እዩ፡ ከማኻ እየ ትዓዲለ ፡ ኪድ ኣይህበካን እየ፡ ከተካውኖ ወይ ከተተኣኸኸሎ ነይሩካ" ብዘስምዕ መልሲ ዓጽዮም ኢሉና። እቲ ፍጻሜታት ሓቅነቱ ብዘየገድስ፡ እቲ ዘማሓለፎ ኣገዳሲ ድርብ መልእኸቲ ግን፡ ኢሳያስ ተሪርር ርእሰ-ዲሲፕሊን ከምዝነበረን፡ ከም ተራ ተጋዳልይ፡ ብናይ ተራ ተጋዳላይ ሞቕንን ይነብር ከም ዝነበረን ንምሕባር እዩ። 2) ሓደ ካልእ ካብ ኣዲስ ኣበባ ዝመጸ ኣባል ሓፋሽ ውድብ ዝነበረ ብጻይ፡ ናብ ዓመታዊ ጉባኤ ውድብና ናብ ከተማ ስቲትጋርድ ጀርመን ብባቡር እንዳ ተጓዳዝና ከሎና ኣብ መንጎ ዕላና። "**ኣይግበሮ እምበር ፡እዚ ብጻይ ኢሳያስ እንተ ተሰዊኡ፡ ሰውርና ኣብ ሓደጋ ከወደቕ እዩ'** ክብል ስክፍታኡን ሻቕሎቱን ገሊጹለይ። ብወገነይ ከምዚ ክብል እዝኸር።" ታሪኽ ብውልቀ-ሰብ ዘይኮነ ብህዝቢ ከም ዝስራሕ ኢና እኮ ተማሃርና። ስለዚ፡ ሓደ ኢሳያስ እንተ ተሰውኡ፡ ማዕሪኡ ወይ ካብኡ ዝበልሑ፡ ካልኣት ኣሻሓት ሰውራ ከፍራ ተኸእሎ ስለዘሎ ዘሻቕል የብልካን፡ ኢሊ ከጸናንዮ ፈቲነ ። ሕጂ ንድሓር ተመሊሰ ክሓስቦ ከለኹ፡ እዚ'ውን ካብቲ ቀዳማይ ዕላል ብዘይፍለ፡ ዝና ኢሳያስ ሰማይ ኣንዳዕሪካ፡ ኣብቲ ውድብ ህግሓኤ ሓደ ካልእ ብቐዕ ከመርሕ ዝኸእል ከምዘይነበረ ዝእምት ፕሮፓጋንዳ ኮይኑ እርኣየኒ። እዚኣቶም ኩሎም ምስቲ ኢሳያስ ብበግዚኡ ዘካይዶ ዝነበረ ጽዑቕ ጎስጓጎት፡ 'መሳርሕቲ ስኢን፡ ብልሹዋት መራሕትኹም'፡ እንዳበለ ከምኡ ድማ ኣብ ወግዓዊ ጉባኤታት ኣብ ዓመታዊ ጸብጻባቱ ዘዋርዶምን ዝቐልጦም ዝነበረ ተፈላልዮም ክርእዩ ዘይብሉም ፍጻሜታት እዮም። ስለምንታይ ካብ ብረሓቱ፡ ኩሉ መደባት ኢሳያስ ብዋጋ ካልኣት መሳርሕቱ ስሙን

ዝንኡን ንምዕባይ እዩ ዝነበረ። እዚ ብሓሶት ዝረኸበ ዝና'ዚ እዩ ድማ ካብ እምነት ደገፍቱ ፈጹሙ ከንቀል ዘለዎ።

ደገፍቲ ፕረሲደንት ኢሳያስ ሓደ ኣጸቢቑኦም ክርድዎ ዘለዎም ጠባዩ ወይ ባህሪኡ ኣሎ፡ ኢሳያስ ብሕገ፡ ብሰነ-ምግባር፡ ብሰውራዊ ወይ ሃገራዊ መትከል፡ ብብጻይነት፡ ብውዕለት/ሞያ ውልቀ-ሰብ ወይ ህዝቢ፡ ብእሙንነት፡ ብፈሪሃ-እግዚአብሄር ዘይቅየድ፡ ምድራዊን መሎኮታዊ/መንፈሳዊ ሕጋጋት ረጊጹ ክነበር ዝመረጸ ውልቀ-መላኺ እዩ።

ከምቲ ኣርእስቲ'ዚ ጽሑፍ ዘመልከቶ፡ ብርግጽ ንኢሳያስ ዘምልኹን ንህግደፍ ዝፈርሑን ክፋል ሕብረ-ተሰብ ገና ኣለዉና። ብዙሓት ገርህታት ብቕንዕና፡ ስኣን ዓሚቑ ኣፍልጦ ክኸውን እንከሎ፡ ካልኦት ክኣ ብእምልኹትን፡ ብጥቕምን፡ ፍርሕን ዝዓወሩ እዮም።

1. ብዙሓት ገርህታት፡ ህግሓኤ ዘምጽኦ ናጽነት ከም ውዕለት ኢሳያስን ህግደፍን ጌርም ብጌጋ ስለዝርድኡ እዩ። ዘስደምም ግን፡ ቀንዲ ስረታት ህግሓኤ ድኣ'ሞ እቶም ኣብ ማእሰርቲ ዝበልዩ ዘለው (ጉጅለ 15) እንድዮም። ግርህነቶም እዩ እምበር፡ ኢሳያስ ድኣ ውዕለት ህዝቢ ወይ ውልቀ-ሰብ ዝግድሶ ዘይኮነ። እቶም ሕጂ ዘለዉ መንደልሃቕቲ ተረፍ-መረፍ ህግደፍ፡ ብዓል የማነ ገብርኣብ፡ ሓጎስ ክሻ፡ የማነ ገብረመስቀል ክኣ ኩናት መሪሖም ዓዲ ናጻ ዘውጽኡ ኣይኮኑን።
2. ዝኾነ ኮይኑ፡ እቲ ብሓሶትን ሸርሕታትን ዝጠፍጠፎ ዝና ድማ፡ ኣብዚ ምስ ኢትዮጵያ ዘገብሮ ዝነበረ ወደኸደኸ "ኣይከሰርናን፡ ሓደ ህዝቢ ኢና፡ ዶብ ኣየድልየናን እዩ፡ ጎሰኻ ዶር ኣቢይ ምርሓፍ፡ ከም ዶር ኣቢይ መራሒ ብምህላዉ ደጊም ቀሲኑ እዩ" ብዝብሉ ሃልውለዋት ኢሳያስ ፈጹሙ ሓሺሽዎ እዩ። እወ፡ መራሒ ሃገርና ንህዝቢ ኤርትራ ዕድሚኡ ምሉእ ዘየርኣዮ ክብርን ፍቕርን ናይ ሕጎስ ፈገግታን ስሓቕን ንህዝቢ ኢትዮጵያ(ኣዲኣ ገዲፋ ሓትንኣ ትንፍቕ) ክርእዮ ከሎ መን ዝይተዓዘበ። ብመትከል ይኹን ብውዕለቱ ንኢሳያስ ክእምንዎን ክስዕብዎን ዝጸንሑ፡ ኣብ ክድዓት ልዕላውነት ሃገር ይመጣጠር ስለ ዘሎ፡ መትከል ወይ ውዕለት ዝብሃል ዝቕይድ ነገር ስለዘየለ ደጊም ፎክ ክብልዎ ይግባእ።
3. ብውልቃዊ ጥቕሚን በለጽን ዝዓወሩ ፡ ልዕሊ ልዕላውነት ሃገርን ሓልዮት ህዝቦም፡ ንብረቶም ዝሰርዕዎ ዜጋታት፡ ብዘይ ሃገር ክብረት ይኹን ንብረት ስለዘይህሉ፡ ቀዳምነታቶም(priorities) ዳግመ-ምትዕርራይ ክገብርሉ ይግባእ። ኣምላኽ ተዓራቕዎም ናብ ልቦም ክምለሱ ኣብ ጎድኒ ውጹዕ ህዝቦም ክስለፉ እትስፎ።
4. እቶም ውሕዳት እሙናት ኣገልገልትን ተለኣኣኽትን ወለቀ-ምላኺ ግን፡ ዕድሎም ምስ ኢሳያስ ስለ ዘተኣሳሰርዎ፡ ንሃገርምን ህዝቦምን ኩዲዎም፡ ንዑኡ ዝረኸበ ይርከበና ኢሎም ስለዝነቐጹ፡ ከምቲ ኣብ ላዕሊ ዶር ጉስታቭ ዝበሎ 'ዝኸተልዎ ኣምር' ስለዝኾነ ዝግበር ካልእ የልቦን።
5. ምክልኻል ሰራዊት ኤርትራ ዝምልከትድማ፡ በዘይካ ውሕዳት ሰብ ጽሑፊታት ሓለውቲ ስልጣን ኢሳያስን ንጥቕምዎ ዝሰርሑን ሓዲካ፡ እቶም ዝበዝሑ ግዳያት ስርዓት ህግደፍ ስለዝኾኑ ኣዚዮም ዘተበደሉን ዝተጠልሙን እዮም። ኮይኑ ግን፡ ሞይኦም ወይ ሓልፍነቶም ብቐዳምነት ምውሓስ ልዕላውነት ሃገርን ድሕንነት ህዝቦምን ስለዝኾነ፡ ኣብዚ ዝኸይድ ዘሎ ቅጥዒ ዘይብሉን ዘይግሉጽን ውዕላት ምስ ጎረቤት ሃገር ኢትዮጵያ፡ ክይተዳህለሉ ንቂሓም ክከታተልዎ ምዝኽኻር ኣድላዩ እመስለኒ።
6. ኣብ ውሽጢ ሃገር ዘሎ ህዝብናውን እንተኾነ፡ ኣብ ልዕላውነት ሃገር ምውሓስን፡ ዶብካ ምሕላውን፡ ለውጢ ኣብ ምምጻእን ምስ ሃገራዊ ሰራዊት ምክልኻል ኢድን ጓንትን ኮይኖም ክሰርሑ ይግባእ። ስለምንታይ ከምቲ ኣዚዩ ዝተጠልመን ዝተረገጸን ዝተዳህከን ሰራዊት ምክልኻል፡ መላእ ህዝቢ'ውን ዝተጠልመ ክፋል ሕብረተ-ሰብ ስልዝኾነ፡ ህዝቢ ንመሰሉ ክቃለስ ብህሪያዊን ማሕበራዊን ግብኡ እዩ።
7. ኣብ ዲያስፖራ ዘሎ ዜጋ'ውን፡ እቲ ካብ ቃልሲ ርሒቑ ዝዕዘብ ዘሎ ኣካል ብሕልፊ፡ ኣነ እንታይ ገዲሱኒ መጸግዒ ሃገር ረኺበ ኣለኹ፡ እቲ ኣብ ውሽጢ ሃገር ዘሎ እንተደልዩ፡ ባዕሉ ንመሰሉ ይቃለስ ዝብል ውሑድ ኣይኮነን። ክንዝንግደ ዘይግባእ ግን፡ ብዘይ መሬት ዓደቦን፡ ሓረግ ወለዶ ህዝብታትን፡ ሃገራዊ መንነትን፡ ክብረትን ኩርዓትን ኣይርከቡን እዮም። ምስ ህዝብኻ ሓደ ኮይንካ፡ ሓቢርካ ንሃገርካ ምቕላስ መንፈሳዊ ዕግበት ዝህብ፡ ሞራላውን ሕልናውን ግዴታ ኮይኑ ይስምዓኒ። ንመጻኢ ወለዶታት፡ ልዑላዊት ሃገር ከነውሕሰሎምን ከነውርሶምን ድማ ሸለል ዝይብሃል ግዴታና ስለዝኾነ።

ፕረሲደንት ኢሳያስ ኣብ ጉባኤ ዝጸደቐ ደሞክራሲያዊ ውሳኔታት ዝኻደ፡ ባይቶ ዘጽደቐ ሃገራዊ ቅዋም ዝጓሐፈ፡ ብሰነዳት ውድብን ወከልቲ ህዝብን ዘይቅየድ ንነዛእ ርእሱ ልዕሊ ሕገ ዝገበረ ወልቀ-መላኺ እዩ። ንብጻቱ ተጋደልቲ ደጋጊሙ ዝጠለመ፡ ንስልጣኑን ዕላምኡን ዝተቐመጠ፡ ናብራና ይምሓየሽ ዝበሉን፡ ከም ምንቕስቓስ መንካዕ፡ የሚን፡ ኣክለ-ስንኩላን ብዘይ ምሕረት ዝረሸነ እዩ። ኣይንጽዓድን ዝበሉ ሃገራውያን ከም ኣቡነ ኣንጦንዮስ፡ መንፈሳዊ ምራሒ ተዋህዶ ቤተ-ክርስትያን፡ ቅዋማዊ መንግስቲ ስለ ዝጠለቡ ጉጅለ 15፡ ብቕሉዕ ንስልጣኑ ዝተቐመጠ ተጋደልቲ ቢተወደድ ኣብርሃን፡ ብርሃነ ኣብርሃን፡ ኣብ ቤት ማእሰርቲ ዝዳጎነ መራሒ እዩ። መራሕቲ ኣድማ ሰላማዊ ሰልፊ ተጋደልቲ፡ ተኻፊልቲ ሰላማዊ ሰልፊ ቤት ትምህርቲ ኣልድያ- ኣኸርያን፡ ብጅምላ ክእስሩ ዝኣዘዘ

መራሒ እዩ። ከምኡ'ውን ብእምነቶም ምኽንያት ንስዓብቲ እምነት ጳንጠቕስጠን ናይ ይሆዋ መሰኻኸርን ዘእሰረ መራሒ እዩ። ኣብዚ ዘይተጠቐሱ ዝተረሸኑን ኣብ ቤት ማእሰርቲ ዝሰቐዩ ዘለዉ ኣሸሓት፡ ምስኪኖት ኣዴታቶም ይቐጽርኦም። ስለዚ መራሒ ሕግደፍ ንስልጣኑ እንተዘይኮይኑ ንህዝብን ሃገርን ተገዲሱ ኣፍልጥን እዩ። **ደገፍቲን ስዓብትን ህግደፍ ነዚ ዓይነት መራሒን ስርዓትን ኢኹም ስልጣኑ ተናውሑ ዘለኹም።**

ንህዝብን ሃገርን ፈጺሙ ከምዘይግደስ ተወሳኺ መርኣያ ዝኸውን፡ **ኣብ ኤርትራ ዝተገብረን ዘይተገብረን ልውጢታት፡** ብመንጽር እቲ ኣብ ኢትዮጵያ ብግብሪ ተነጺፉ ዘሎ ትሕተ- ቅርጻ፡ ዘበናዊ መጓዓዛዚ ባቡራት፡ ተደኩነን ዘለዋ ዘበናውያን ከተማታት፡ ተሃኒጹ ዘሎ መንበሪ ኣባይቲን ርሻናትን፡ ዓመት ዓመት ከዓቢ ዝጸንሐ ቁጠባ ሃገርን፡ ተኻሳሪቱ ዘሎ ሃገራዊ ሃብቲን ተዓዚብካ፡ ኣብ ኤርትራ ንድሓር እምበር ንቐድሚት ዝሰጎመ ልውጢ ዘይምህላዉ ምግንዛብ፡ ከም ኤርትራዊ ዘሕፍርን ምዓንጣኻ ዘሕርር ጉዳይ እዩ። ብዘይካዚ፡ ኣብ ኢትዮጵያ ተኣታቲዩ ዘሎ ናይ ነጻ ሓሳብካ ምግላጽ፡ መስርሕ ፖለቲካዊ ምርጫታት፡ ተሳትፎ ህዝቢ ኣብ ምውሳን ዕድሉን፡ ክፋትን ነጻን ናይ ዜና መድያታትን፡ ተኸፊቶም ዘለዉ ቤት ትምህርታትን ኮለጃትን ምዕዛብ፡ ኣብ ምዕባይ ቁጠባ ሃገር ጥራይ ዘኮነ፡ ኣብ ምምዕባልን ምንቃሕን ሃብቲ ሰብ'ውን ኣቶኩሮም ይሰርሕሉ ከምዘልዉ እዩ ዘመልከት። ኣብ ኤርትራ ግን በንጻሩ፡ ኩሉ ትሕተ-ቅርጻታትን ከተማታትን ከዓኑ፡ ቁጠባ ሃገር ከንቐልቑል፡ ኣብ ክንዲ ኮለጃት ቤት ማእሰርትታ ከም ቃንጢሻ ክራብሑ፡ መንእሰያት ሃገርም ገዲፉ በሽሓት ናብ ስደት ሃጽ ክብሉ ይርኣዩ ኣለዉ። መሰል ምዝራብ፡ መሰል ሰላማዊ ሰልፊ፡ መሰል መድያ፡ መሰል ተሳትፎ ህዝቢ ኣብ ምርጫ መራሕቲ ሃገሩ ተንፊግዎ፡ ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ጉዳይ ሃገሩ ከይሳተፍ ተሓሪመዎ ኣሎ። ካብዚ ሓሊፉ ድማ ኣብዚ እዋንዚ ሃገሩ ብህግደፍ ኣብ ዋጋን ዕዳጋን እንዳወደቐት ከላ፡ ኢትዮጵያ ብደማዊ ቃልሲ ብማዕጾ ወጺኦ ከተብቅዕ፡ ሕጂ ብሸርሒን ክድዓትን መራሕትና ብሓጻን ሰሊፂ ክትምለስ ትገማገም ኣላ። **እቲ ኣዚዩ ዘስድምም ድማ፡ ነቲ ብመገዲ ረፈረንዱም ብልዑል ድምጹ- እምቢ ምስ ኢትዮጵያ፡ እወ ንናጽነት- ኢሉ ዘጽደቑን ዝጸንበሎን ልዕላውነት ሃገሩ፡ ብዘይ ኣፍልጦን ውሳኔን ህዝቢ፡ ኣብ ሓዲጋ ይወድቑ ምህላዉ እዩ።** ስዓብቲ ህግደፍ ነዚ ህዝቢ ዘደንቆረን ዝጭቆንን ዝኣስርን ዝርሸንን ንሃገር ዘጠፈሸን፡ ልዑላውነት ኣብ ዋጋን ዕዳጋን ዘውረደን፡ ስርዓት ኢኹም ትንፋስ ትልቅብሉ ዘለኹም።

እቲ ሓቂ እዚ ይኹን እምበር፡ ኣብ መደምደምታ ከየብራህኩም ክሓልፍ ዘይደሊ፡ እቲ ኩሉ ዝሓለፈን ዘሎን ገበናት ናብ ኢሳያስን ህግደፍን ጥራይ እዩ ዝግደፍ ከስምዕ የብሉን። ብርግጽ መበገሲ እቲ ጠንቂ፡ ኣብ እዋን ሰውራ ስለ ስኾነ፡ እቶም መራሕቲ ሰውራ ዝነበሩ ብሓብርን/ብእኩብን፡ ብብውልቆምን ጉድለት ስለዝፈጸሙ ንኢሳያስ ጥራይ ዝምልከት ኣይነበረን። ብተመሳሳሊ ክኣ፡ እዚ ናይ ሕጂ ውድቀትን ድኽነትን ኤርትራ'ውን፡ ንኩሉ ህዝቢ ኤርትራ ዘሕትት እዩ። ብፍላይ ግን ነቶም ከም መሓውር ውልቀ-መላኺ ኮይኖም ንኤርትራ ክድህካ ከሎ፡ መሳለጥትን መጣቓዕትን መሳውርትን፡ ኮይኖም ዝትሓባበሩ ዘልዉ እዩ ዝምልከት። ምኽንያቱ ድማ፡ ከም ኣፍን ዓይንን እዝንን እግርን ኮይኖም ዝልኣኸዎን ዘገልግልዎን ዘለዉ ንሳቶም እዮም። ስለዚ ኣብ ምንዋሕ ዕድሙ ስልጣን ህግደፍ ወሰንቲ(crucial) ተራ ኮይኖምይጻወቱ ስለ ዘለዉ፡ ኩሎም ከዳዕቲ ህዝቦምን ሃገሮምን ብቐዳምነት ዘሕትቶም ተግባራት እዮም ዝፍጽሙ ዘለዉ።

ዘልኣለማዊ ዝኸሪ ንስውኣት
ልዑላዊት ኤርትራ ንዘልኣለም
ውድቀት ንክድዓት ሃገር

ብ ፲ ወልደሚካኤል

ካብ ሕ.መ.አ.